

## I. Wdrożenie dyrektywy maszynowej do polskiego porządku prawnego

Dyrektywa 2006/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie maszyn – zwana dalej dyrektywą maszynową została wdrożona do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn, zmienionego rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn. Rozporządzenie krajowe wdrażające dyrektywę maszynową należy czytać łącznie z ustawą.

## II. Ocena zgodności wyrobu

Przed wprowadzeniem do obrotu, maszyny objęte przepisami dyrektywy maszynowej muszą zostać poddane ocenie zgodności z zasadniczymi lub innymi wymaganiami. Wybór procedury oceny zgodności mającej zastosowanie do danej maszyny zależy od poziomu zagrożenia jaki dana maszyna może stwarzać: procedura oceny zgodności połączona z kontrolą wewnętrzną na etapie wykonania maszyny, procedur badania typu WE, procedura pełnego zapewnienia jakości. W ramach procesu oceny zgodności producent może lub musi (w zależności od wymogów dotyczących procedury oceny zgodności) zgłosić się o przeprowadzenie oceny zgodności do strony trzeciej – jednostka notyfikowana. Ww. strona trzecia musi mieć akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA).

### Wyszukiwarka jednostek certyfikujących wyroby akredytowanych przez PCA

<https://www.pca.gov.pl/akredytowane-podmioty/akredytacje-aktywne/jednostki-certyfikujace-wyroby/>

## III. Normalizacja

Aby pomóc producentom w wykazaniu zgodności ich wyrobu z wymaganiami zasadniczymi oraz aby ułatwić kontrolowanie tej zgodności, wskazane jest posługiwanie się w trakcie projektowania i budowy maszyny normami zharmonizowanymi - domniemywa się że, wyrób który jest zgodny z normami zharmonizowanymi spełnia zasadnicze wymagania. W Polsce krajową jednostką normalizacyjną jest Polski Komitet Normalizacyjny (PKN).

Przypominamy, że w każdej dyrektywie, gdzie istnieje możliwość dokonania oceny zgodności np. według modułu A (wewnętrzna kontrola produkcji) i producent mógłby samodzielnie dokonać oceny zgodności swojego wyrobu, w oparciu o normy zharmonizowane, w przypadku gdy podczas analizy zagrożeń i oceny zgodności okaże się, że:

- normy w sposób niepełny obejmują dane zagrożenie,
- nie ma aktualnie normy obejmującej dane zagrożenie,
- dana norma, lub jej część, jest oprotestowana przez co najmniej jedno Państwo Członkowskie,

i w związku z powyższym - producent nie ma możliwości dokonania pełnej oceny zgodności w oparciu o te normy - producent zleca badanie swojego wyrobu, lub jego "nieocenionej" z powodu braku w normach części, jednostce oceniającej zgodność, która będzie w stanie przeprowadzić takie badanie.

Niezależnie od powyższego, producent np. w przypadku wątpliwości dot. prawidłowego dokonania przez niego oceny zgodności, zawsze może zlecić takie badanie.

### Wyszukiwarka norm

<https://wiedza.pkn.pl/wyszukiwarka-norm>

#### **IV. Wymagania zawarte w dyrektywie maszynowej**

Dyrektywa maszynowa zawierają najważniejsze informacje dotyczące zagrożeń i sytuacji niebezpiecznych, które powinny zostać wyeliminowane są zgrupowane w załączniku I zawierającym zasadnicze wymagania w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa odnoszące się do projektowania i wykonywania maszyn w tym wymagania dotyczące następujących kwestii:

- wymagania ogólne: określone zostały terminologia i wskazówki, w jaki sposób zapewnić bezpieczeństwo stosując metodę trzech kroków: wyeliminowanie lub możliwie największe zminimalizowanie ryzyka (projektowanie i wykonywanie maszyn z założenia bezpiecznych) i/lub podjęcie koniecznych środków ochronnych w stosunku do ryzyk, których nie można wyeliminować oraz informowanie użytkowników o pozostałym istniejącym ryzyku;
- wymagania dotyczące układów sterowania: uruchamianie, zatrzymywanie, wyłączniki awaryjne, wybór trybu, oprogramowanie;
- ochrona przed zagrożeniami mechanicznymi: typy zabezpieczeń, charakterystyka osłon, blokady;
- wymagane dotyczące osłon i urządzeń ochronnych: typy, warunki wyboru i własności urządzeń ochronnych;
- wymagania dotyczące ochrony przed innymi zagrożeniami np. zasilanie energią elektryczną i wyposażenie elektryczne, ochrona przed pożarem, wybuchem, hałasem i drganiami, emisjami niebezpiecznych pyłów, gazów;
- wymagania dotyczące bezpiecznej konserwacji maszyn;
- wymagania dotyczące oznakowania, informacji o użytkowaniu (instrukcja).

Dalsze wymagania dotyczą specyficznych kategorii maszyn np.: maszyny stosowane w przemyśle spożywczym, kosmetycznym lub farmaceutycznym, maszyny przenośne trzymane w ręku lub prowadzone ręcznie, maszyny stosowane do obróbki drewna, maszyny przeznaczone do pracy pod ziemią lub specyficznych zagrożeń np.: związanych z przemieszczaniem maszyn, podnoszeniem i przemieszczaniem osób.

#### **V. Organy Nadzoru Rynku**

Organami nadzoru rynku w zakresie dyrektywy maszynowej są:

Państwowa Inspekcja Pracy

<https://www.pip.gov.pl/pl/>

Inspekcja Handlowa

[https://www.uokik.gov.pl/wazne\\_adresy.php#faq595](https://www.uokik.gov.pl/wazne_adresy.php#faq595)

Wyższy Urząd Górniczy

<http://www.wug.gov.pl/>

#### **VI. Dozór techniczny**

Wybrane maszyny podlegają również dozorowi technicznemu. Zasady, zakres i formy jego wykonywania określa ustawa o z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym. Dozór techniczny jest sprawowany przez Urząd Dozoru Technicznego oraz specjalistyczne jednostki dozoru technicznego - Transportowy Dozór Techniczny i Wojskowy Dozór Techniczny

**Urządzenia podlegające dozorowi technicznemu**

<https://www.udt.gov.pl/co-i-kiedy-podlega-dozorowi>